

het
Groene Hart

ambitieux en
gedreven

Samenvatting voor de Tweede Kamer

VOORTGANGSRAPPORTAGE 2008

het Groene Hart

ambitieuus en
gedreven

Samenvatting voor de Tweede Kamer
Voortgangsrapportage 2008 en programmering
Uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007-2013

Stuurgroep Groene Hart
van de provincies

provincie :: Utrecht

Over de periode 1 januari 2008 tot 1 april 2009

Eerder verschenen:

De Balans van het Groene Hart, februari 2005

Ontwikkelingsprogramma voor het Groene Hart, november 2005

Uitvoeringsplan voor het Groene Hart, mei 2006

Uitvoeringsprogramma 2007-2013, februari 2007

Voortgangsrapportage 2007, maart 2008

Voorloper 2009 - 2020 provinciale structuurvisie 2008, februari 2009

Voortgangsrapportage 2008 en programmering Uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007-2013

Samenvatting voor de Tweede Kamer

Inhoud

Samenvatting en conclusies 3

Samenvattende tabel voor de
incoonprojecten en producten 9

Samenvatting en conclusies

De Voortgangsrapportage 2008 is de 2^e van de jaarlijkse rapportages over het Nationaal Landschap het Groene Hart. Uit de rapportage komt het beeld naar voren van een Nationaal Landschap dat zich bevindt in de overgang van beleid naar uitvoering. De combinatie van de beleidsuitwerking en het starten van de uitvoering is kenmerkend voor deze fase. Op beide vlakken zijn in 2008 stappen gezet. In de beleidsuitwerking en de voorbereiding van de uitvoering zijn goede vorderingen gemaakt in het jaar 2008. Acht van de elf iconoprojecten zijn in uitvoering. De (fysieke) uitvoering kampt echter met vertraging en onderuitputting, vooral door de moeizame grondverwerving in het landelijk gebied.

In de **beleidsuitwerking ten behoeve van de ruimtelijke ordening** is met het opstellen van de 'Voorloper Groene Hart' een grote stap gezet op weg naar een gezamenlijke verankering van het provinciaal ruimtelijke beleid. De nota is door de besturen van de drie provincies vastgesteld. Door het opstellen van de 'Kwaliteitsatlas' voor het hele Groene Hart is ook meer aandacht gekomen voor de ruimtelijke kwaliteit in plannen, programma's/projecten en gebieden. De doorwerking van de Kwaliteitsatlas vindt plaats in de provinciale structuurvisies en verordeningen, alsmede gemeentelijke bestemmingsplannen.

Bij de **voorbereiding van de uitvoering** zijn belangrijke stappen gezet met het opstellen van gebiedsvisies, tracékeuzes, natuurgebiedsplannen, (grond)aankoop, strategieplannen en inrichtingsplannen. In veel gebieden is er voor gekozen eerst een tussenstap te maken in de vorm van bijvoorbeeld het veenweidepact Krimpenerwaard en de tracékeuze voor de Groene Ruggengraat in Noord-Holland. De verwachting is dat deze besluiten de formele procedurestappen die daarna volgen kunnen bespoedigen doordat er inmiddels politiek bestuurlijk commitment is in combinatie met draagvlak in de regio.

De focus is erop gericht geweest om in april 2009 negen van de elf iconoprojecten in uitvoering te hebben. Deze doelstelling is nagenoeg gehaald. Het iconoproject Oude Rijnzone zit dicht tegen **de uitvoering**

aan. Na vaststelling van het clusteruitvoeringscontract in het tweede kwartaal van 2009 komt ook dit project in de uitvoeringsfase.

De grondverwerving en inrichting voor natuur, recreatie, waterberging en landbouw is in 2008 trager verlopen dan gepland, waardoor dit jaar onderuitputting is ontstaan.

Op het niveau van **de Groene Hart brede projecten** zijn naast de Voorloper en de Kwaliteitsatlas ook de eerste producten opgeleverd van de iconoprojecten 'Recreatief Routenetwerk' (RRN) en 'Merk & Marketing'. Voor het project Recreatief Routenetwerk is een gedragen uitvoeringsagenda 2009 – 2013 van in totaal 121 projecten opgesteld, waarvan er inmiddels 8 zijn gerealiseerd. Merk & Marketing heeft het marketingconcept gereed en start in juli 2009 met de publiekscampagne en de website www.groenehart.nl.

Over het geheel gezien zijn er voor het Groene Hart in het afgelopen jaar goede vorderingen gemaakt. Het is daarentegen goed te beseffen dat deze vorderingen nog niet altijd leiden tot nu zichtbare effecten in het veld. **Daar is tijd voor nodig.** De vorderingen lagen vooral op het gebied van de beleidsuitwerking en voorbereiding van de uitvoering. De resultaten van de fysieke uitvoering, zoals het opruimen van bestaande verrommeling in het gebied wordt pas zichtbaar, zodra iconoprojecten als Oude Rijnzone en Schelluinen-West zijn uitgevoerd. De versterking van landbouw en natuur wordt merkbaar als de inrichtingen hebben plaatsgevonden. En met die uitvoering is nog een periode tot en met 2013 gemoeid. De resultaten van de afgelopen jaren zijn dus vooral te zien als investeringen in de gewenste verbeteringen voor de komende jaren. De basis is gelegd; nu vooral doorzetten en uitvoeren!

Overzicht van de belangrijkste resultaten

Onderstaand overzicht geeft voor het gehele Groene Hart programma een beknopt inzicht van de behaalde resultaten in de verslagperiode. De tabel die als bijlage is toegevoegd geeft een overzicht van de afzonderlijke iconprojecten.

1 Beleidsuitwerking ten behoeve van de ruimtelijke ordening

Voorloper Groene Hart

In de Voorloper hebben de provincies het gemeenschappelijk ruimtelijk beleid voor het Groene Hart vastgelegd. Het is daarmee een belangrijke gezamenlijke bouwsteen voor de provinciale structuurvisies die de provincies (gaan) opstellen. De provincies Noord-Holland en Zuid-Holland hebben gepland hun provinciale structuurvisie eind 2009 vast te stellen. De provincie Utrecht streeft naar vaststelling van een thematische aanpassing van de provinciale structuurvisie voor het Groene Hart in de loop van 2010. De Voorloper is door de besturen van de drie provincies vastgesteld. In december 2008 is tijdens bestuurlijk overleg tussen de betrokken bewindslieden en de stuurgroep Groene Hart geconstateerd dat het Rijk kan instemmen met de inhoud van de Voorloper.

Kwaliteitsatlas

In 2008 is hard gewerkt aan de totstandkoming van de Kwaliteitsatlas. Op 26 maart 2009 is de Kwaliteitsatlas gelanceerd door Minister Cramer. De Kwaliteitsatlas is een interactieve website (www.kwaliteitsatlas.nl) voor bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van plannen, projecten/programma's en gebieden met daarin:

- Het beleid voor de kernkwaliteiten van het Groene Hart.
- Dertien gebiedsprofielen waarin de specifieke kenmerken van de deelgebieden in woord, beeld en kaart zijn weergegeven. De gebiedsprofielen bevatten ook uitspraken (zogenaamde inrichtingsprincipes) over de betekenis van deze specifieke kenmerken voor de inrichting van een gebied.
- Een flink aantal (minstens 20) projecten en concepten die als inspiratiebron dienen voor beeldkwaliteitsplannen, bestemmingsplannen en inrichtingsplannen.

De tweede helft van 2009 zal worden gebruikt om de atlas verder te vullen en daadwerkelijk richtinggevend te maken. Dit gebeurt o.a. via ontwerpateliers. Ook wordt een kwaliteitsteam opgezet dat bij projecten en plannen kan adviseren over verbetering van de ruimte-

lijke kwaliteit. De doorwerking van de Kwaliteitsatlas vindt plaats in de provinciale structuurvisies en verordeningen, alsmede gemeentelijke bestemmingsplannen.

De juridische borging van de Kwaliteitsatlas met het Wro-instrumentarium zal in 2009 gestalte krijgen.

2 Voorbereiding van de uitvoering

Procedurestappen

De uitvoering is in verschillende projecten een stap dichterbij gekomen door bestuurlijke besluiten en overeenkomsten. Zo is voor de Groene Ruggengraat in Noord-Holland een tracébesluit genomen door Gedeputeerde Staten, is in Utrecht voor Groot Wilnis - Vinkeveen een convenant gesloten en is de samenwerkingsovereenkomst voor de Oude Rijnzone getekend, bedoeld om het draagvlak bij gemeenten en de financiering rond te krijgen. De uitvoeringsovereenkomsten voor dit project zullen in 2009 worden afgerond.

Op provinciaal niveau zijn de geplande streekplanherzieningen voor de Krimpenerwaard en Schelluinen-West gerealiseerd. Op gemeentelijk niveau zijn geplande aanpassingen van de bestemmingsplannen gestart (4 in de Krimpenerwaard, 1 Schelluinen-West, enkele voor Groene Ruggengraat in Noord-Holland en Utrecht). Die voor Schelluinen-West en 3 bestemmingsplannen voor de Krimpenerwaard zijn ook afgerond; de overige zullen in 2009 tot besluitvorming leiden.

Ten aanzien van de overige plannen kunnen als resultaten genoemd worden de (natuur)gebiedsplannen voor de Krimpenerwaard en de Horstermeer, het (grond)aankoopstrategieplan voor de Groene Ruggengraat in Utrecht en de landschapsvisie voor de Oude Rijnzone. Het inrichtingsplan voor de Krimpenerwaard en de gebiedsvisie Oude Rijnzone zijn gestart en zullen in 2009 worden afgerond. Voor Groot Mijdrecht Noord is op verzoek van het provinciaal bestuur gewerkt aan het ontwikkelen van een combinatievariant. De voorlopige conclusie is dat geen enkele combinatie volledig voldoet aan alle door Provinciale Staten gestelde voorwaarden, waardoor moet worden teruggevallen op plan De Venen aangevuld met technische maatregelen. Zoals gepland zal medio 2009 besluitvorming plaatsvinden.

Financiering

De totale kosten van het programma voor het Groene Hart voor de 1^e ILG periode (2007 t/m 2013) bedragen naar verwachting € 853 miljoen. Van dit bedrag is voor € 612 miljoen in de financiering voorzien, voor € 136 miljoen is financiering nog onzeker. Per saldo bedraagt het financieringstekort € 105 miljoen. Samen met gebiedspartijen zal naar oplossingen worden gezocht.

3 Uitvoering

Stand van zaken

Acht van de elf icoonprojecten zijn in uitvoering.

- Met de icoonprojecten Krimpenerwaard, De Venen, Groene Uitweg en Schelluinen-West, die in 2007 al in uitvoering waren, is goede voortgang geboekt.
- De Groene Ruggengraat is in uitvoering in de Krimpenerwaard. Tracékeuzes zijn gemaakt in Noord-Holland, Utrecht en in Noord-Holland is gestart met begrenzing van de Groene Ruggengraat.
- In maart 2009 is het inrichtingsplan voor de Horstermeerpolder door de provincie vastgesteld.
- Voor het Groene Hart-brede icoonproject Recreatief Routenetwerk is een gedragen 'uitvoeringsagenda Recreatief Routenetwerk 2009 - 2013' opgesteld. Deze uitvoerings-agenda is op 11 februari 2009 door de stuurgroep Groene Hart vastgesteld. Medio november 2008 zijn per provincie voor de geselecteerde projecten 'versnellingskamer-sessies' gehouden met de initiatiefnemers en het bevoegd gezag onder leiding van het programmabureau Groene Hart. Doel hiervan is de initiatiefnemers te helpen bij de subsidieaanvragen en het bevoegd gezag te helpen bij het subsidie- of projectfinancieringsproces. De uitvoering van een aantal routeprojecten is op gang gekomen, 8 quick win projecten zijn inmiddels uitgevoerd.
- Het Groene Hart-brede icoonproject Merk & Marketing is gestart met de uitwerking en concretisering van het marketingplan. Op 26 maart 2009 is het marketingplan gepresenteerd tijdens het symposium 'Het Groene Hart leeft'. Op die datum is ook de start gemaakt met de wervingscampagne voor stakeholders. In de zomer van 2009 worden de website www.groenehart.nl en een publiekscampagne gelanceerd.

Eén icoonproject zit dicht tegen de uitvoering aan.

Voor de Oude Rijnzone is in oktober 2008 de samenwerkingsovereenkomst tussen alle betrokken gemeenten, waterschap en provincie getekend. Het eerste clusteruitvoeringscontract zal in de loop van 2009 worden getekend als startsein voor de uitvoering.

Twee icoonprojecten zitten in de voorbereidingsfase.

De icoonprojecten Venster Bodegraven - Woerden en Groot Mijdrecht Noord zijn nog in voorbereiding. Over Groot Mijdrecht Noord zal medio 2009 besluitvorming plaatsvinden.

Grondverwerving en inrichting

Een combinatie van stijgende prijzen voor agrarische grond en een traditionele verwervingsstrategie, door het niet (kunnen) toepassen van volledige schadeloosstelling en onteigening, heeft de grondverwerving en inrichting ernstig vertraagd. Daardoor zijn totaal slechts 165 hectare van de geplande 615 hectare aangekocht en 58 hectare van de geplande 379 hectare ingericht. In de Krimpenerwaard is een proactieve (grond)aankoopstrategie toegepast met volledige schadeloosstelling, onteigening op termijn en grondruil. Hierdoor is 104 hectare verworven. Door de positieve ervaringen die hiermee zijn opgedaan ook in andere gebieden toe te passen moet er nieuw elan in de grondmobiliteit worden gebracht.

Uitputting

Voor de uitvoering van icoonprojecten in het Groene Hart was voor 2008 een bedrag van € 48,6 miljoen geraamd. Hiervan is € 27,9 miljoen (57%) besteed. Voor de afwijking van € 20,7 miljoen zijn verschillende oorzaken. Voor € 4 miljoen is dit te wijten aan de vertraging in Schelluinen-West door een besluit van de Raad van State. Van de resterende € 16,7 miljoen is circa 75% van de gelden direct of indirect gerelateerd aan de vertraagde grondverwerving en inrichting van de EHS: € 8,1 miljoen is rechtstreeks gekoppeld aan de kosten voor grondverwerving en inrichting en € 3,6 miljoen is gekoppeld aan subsidies particulier natuurbeheer, dat als alternatief voor verwerving in de gebieden wordt aangeboden.

4 Communicatie en Draagvlak

In veel gebieden zijn activiteiten georganiseerd om het draagvlak in de regio voor de gewenste ontwikkeling te vergroten. Zo zijn in de Horstermeerpolder voorlichting- en inloopavonden gehouden over het inrichtingsplan, is voor de Groene Ruggengraat in Noord-Holland overleg met agrariërs en de LTO gevoerd, is in de Krimpenerwaard voorlichting verstrekt over onder andere de inzet van particulier natuurbeheer. In overleg met het Rijk is een successenagenda opgesteld ten behoeve van het zichtbaar maken van resultaten binnen de icoonprojecten.

Conclusies

1. Het uitvoeringsprogramma voor het Nationaal Landschap het Groene Hart bevindt zich in de overgang van beleid naar uitvoering. Ten aanzien van de uitwerking en concretisering van het beleid zijn belangrijke besluiten genomen. De formele procedures vragen nog tijd in de komende 2 jaar, maar het politiek bestuurlijk commitment en het draagvlak in de regio's is sterk toegenomen. De voorwaarden voor de realisatie zijn daarmee tot stand gebracht.
2. In de beleidsuitwerking is met het opstellen van de 'Voorloper Groene Hart' een goede stap gezet op weg naar een gezamenlijke verankering van het provinciaal ruimtelijke beleid. De doorwerking van het beleid op gemeentelijk niveau vraagt nog tijd de komende jaren. Het opruimen van ruimtelijk verrommelde gebieden zal aangepakt kunnen worden met de uitvoering van iconprojecten zoals Oude Rijnzone en Schelluinen-West.
3. In veel gebieden is de fysieke uitvoering zelf van start gegaan en de eerste resultaten zijn in het gebied zichtbaar. Het tempo van verwerven en inrichten is nog te laag, maar het inzetten van instrumenten zoals een proactieve (grond)aankoopstrategie met volledige schadeloosstelling, onteigening op termijn en grondruil is bemoedigend.
4. Voor de Groene Hart organisatie ligt in de komende periode het accent op de programmasturing (sturen op doelen en meten van effecten), de beleidsuitwerking in de ruimtelijke ordening en de voortgangsrapportage met effectmetingen. Samen met de provincies zal ook aandacht worden besteed aan de verdere professionalisering van de uitvoering.

**Samenvattende tabel voor de
icoonprojecten en producten**

Samenvattende tabel voor de incoonprojecten en producten

PROJECTEN IN UITVOERING					
Krimpenerwaard (inclusief Groene Ruggengraat)					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Streekplanwijziging, natuurgebiedsplan en richtlijnen MER voor bestemmingsplannen in de 4 gemeenten vastgesteld.</p> <p>b) 104 ha verworven t.b.v. natuurinrichting.</p> <p>c) 40 ha natuurgebied ingericht.</p> <p>d) Inzet particulier natuurbeheer informatie verstrekt aan 129 grondeigenaren.</p> <p>e) Besloten tot grondverwerving op basis van volledige schadeloosstelling.</p> <p>f) Gestart met proactieve ruilen aankoopstrategie.</p>	<p>a) Opstellen van een MER en integraal inrichtingsplan door provincie. Opstellen gecoördineerd bestemmingsplan door gemeenten en watergebiedsplan door waterschap.</p> <p>b) Verwerven van 230 ha grond.</p> <p>c) Kavelruil t.b.v. landbouwkundige structuur 130 ha.</p> <p>d) Inzet particulier natuurbeheer 180 ha.</p> <p>e) Inrichten 80 ha natuurgebieden.</p> <p>f) Aanleggen van ecologische verbinding (Okkerse kade).</p> <p>g) Aanleg van recreatieve voorzieningen.</p> <p>h) Aanleg waterlopen en peilscheidingen.</p>	<p>a) De versnellingsgelden Nota Ruimte zijn toegekend (€ 20 miljoen). In juni 2009 neemt het kabinet een besluit over de lopende aanvraag middelen Nota Ruimte (€ 23 miljoen).</p> <p>b) Daarnaast ILG-financiering en co-financiering in het gebied.</p>	<p>1) Maatschappelijk draagvlak, wettelijke- én bestuurlijke procedures leiden onvoldoende tot grondverwerving, waardoor de inrichting stagneert en mogelijk versnellingsgelden Nota Ruimte niet volledig vóór 1 januari 2011 zijn besteed.</p>	<p>1a) Traject van minnelijke verwerving met volledige schadeloosstelling met uiteindelijk onteigening. (Provincie)</p> <p>1b) Communicatietraject gezet op alle belanghebbenden om gevolgen voor de dagelijkse praktijk zo helder mogelijk te maken. (Provincie en gemeenten)</p> <p>1c) Intensieve bestuurlijk overleg en voortdurende sturing op commitment van pactpartners. (Provincie)</p> <p>1d) Actief stimuleren van inzet voor particulier natuurbeheer. (Provincie)</p> <p>1e) Extra capaciteit DLG ingeruimd voor grondverwerving en ruil. Met waar mogelijk inzet van BBL gronden. (Provincie)</p> <p>1f) In overleg met afd. Groen en DLG een vergelijkend onderzoek starten over grondverwerving. (Provincie)</p>	<p>In 2008 is veel bereikt. Ondanks de positieve ervaringen met de instrumenten voor grondverwerving zoals volledige schadeloosstelling, ruil- en (grond)aankoop strategieplannen is minder grond verworven dan gepland (104 ha van de geraamde 150 ha) en is maar 40 ha van geraamde 130 ha ingericht. In 2009 zal nadere detaillering van de inrichting plaatsvinden door het opstellen van het integraal inrichtingsplan en watergebiedsplan. Bij de opstelling van het inrichtingsplan zal naast de financiering ook de meerjarenprogramma worden herzien. Ondertussen worden de inrichtingsplannen voor deelgebieden uitgevoerd. Voor de grondverwerving zal extra inzet worden gepleegd door DLG en zullen waar mogelijk de aanwezige BBL gronden worden ingezet voor kavelruil.</p>

PROJECTEN IN UITVOERING					
De Venen					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Natuur</p> <ul style="list-style-type: none"> - 60 ha EHS verworven. - 8 ha kwaliteitsverbetering EHS. - (Grond)aankoop strategieplan vastgesteld. <p>b) Landschap en cultuurhistorie Landschapsontwikkelingsplan door gemeenten opgesteld. Diversen, w.o. inrichten en beheren van erfgoed.</p> <p>c) Sociaal economische vitalisering</p> <p>Diverse projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedrijfsverplaatsing. - Kavelruil. - Leader Projecten uitgevoerd uit ontwikkeling programma Weidse Veenweide. - Biologische landbouw etc. 	<p>a) Natuur</p> <ul style="list-style-type: none"> - 100 ha EHS verworven. - 400 ha EHS inrichten. - 12 EVZ realiseren. <p>b) Landschap en cultuurhistorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren 7 projecten ter versterking Nat. Landschap (wandelmroutes, infocentrum, veenhekken). - Restaureren, inrichten en beheren van (8 stuks) erfgoed. 	<p>a) Verdeeld over de mijlpalen is circa 2/3 van de kosten gedekt uit ILG-gelden.</p> <p>b) De overige 1/3 is nog onzeker. Provincie (50%), Rijk (30%) en derden (20%) zijn hiervoor verantwoordelijk.</p>	<p>1) Grondverwerving is onvoldoende door:</p> <p>a) Aantrekkende grondmarkt.</p> <p>b) Afnemend draagvlak voor de ligging van de EHS.</p> <p>2) Onvoldoende geld voor natuurbeheer.</p> <p>3) De aangevraagde Nota Ruimtemiddelen voor de inrichting van waterbeheer (i.v.m. bodemdaling) zijn nog niet definitief toegekend aan De Venen.</p> <p>4) Veel subsidies stranden of zijn vertraagd door stroperige subsidieproces.</p>	<p>1a) Overleg met het Rijk over financiering op basis van volledige schadeloosstelling. (Provincie en Rijk)</p> <p>1b) Communicatie in gebieden verbeteren. (Provincie)</p> <p>2) Overleg met het Rijk over de financiering van de beheerskosten. (Provincie en Rijk)</p> <p>3) Overleg met het Rijk over toekenning van het restant van de aangevraagde Nota Ruimtemiddelen. (Provincie en Rijk)</p> <p>4) Door invoering pré toets kan er voorafgaande aan de subsidieaanvraag toetsing aan beleid en regelingen plaatsvinden. (Provincie)</p>	<p>Dit project is in uitvoering. Er is in 2008 gewerkt aan een beter functionerend netwerk en een meer professionele organisatie die vanaf 2009 zal moeten leiden tot de gewenste versnelling. Het gewenste tempo voor de realisering van het Gebiedsprogramma is echter nog niet bereikt. Er zijn nog twee belangrijke risico's: de grondverwerving en daarmee de resultaten blijven achter en de voorbereiding en doorloop van subsidieaanvragen gaat nog niet altijd soepel. Op beide punten zijn maatregelen genomen. Ten eerste worden in 2009 door de provincie Utrecht prioritair gebieden voor grondverwerving aangewezen waar volledige schadeloosstelling en uiteindelijk zo nodig onteigening aan de orde kan zijn om de doelen voor de EHS en recreatie te realiseren. Aansluitend wordt in 2009 een (grond)aankoop strategieplan opgesteld om de grondverwerving en daarmee een versnelde inzet van de middelen een impuls te geven. In de tweede plaats komt er een pré-toets waarbij voorafgaande aan de subsidieaanvraag, toetsing aan beleid en regelingen plaatsvindt. Daardoor zullen er minder knelpunten ontstaan tijdens de behandeling van de aanvraag.</p>

Projecten in uitvoering					
Groene Uitweg					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
a) Oplevering fietspad in de Natuurboulevard IJmeer.	a) Uitvoering fietsbrug bij Nigtevecht (oplevering 2011).	a) Ruim 60% van de kosten is gedekt (voor een groot deel uit FES-gelden).	1) Onvoldoende financiering van de niet FES projecten.	1) Monitoren, draagvlak ontwikkelen en zonodig bestuurlijke druk uitoefenen door provincie op gebiedspartijen. (Provincie)	In 2008 is vooruitgang bereikt met (het voorbereiden van) de uitvoering van de projecten. De nadruk heeft gelegen op de zogenaamde FES-projecten. Naast de definitieve afspraken met het Rijk over het voorfinancieren (door de provincie) van € 50 miljoen van de € 83 miljoen Nota Ruimtemiddelen zijn in 2008 resultaten behaald met projecten die de bekendheid, toegankelijkheid en verblijfskwaliteit van het landelijke gebied versterken. Ten slotte is een start gemaakt met een verkenning van rood voor groen in het gebied. In 2009 zullen een groot aantal projecten in uitvoering worden genomen.
b) Startnotitie Vaarverbinding Vecht-Gooimeer.	b) Uitvoering fietsbrug bij Muiden (oplevering 2009).	b) De overige 40% is gekoppeld aan maatregelen met opgaven voor het verbeteren van abiotische omstandigheden (o.a. verdrogingsbestrijding en waterkwaliteit).	2) Onvoldoende voortgang van de uitvoering van projecten waarover gebiedspartijen de leiding hebben.	2) Inzet Grontmij of extra inzet provincie ter ondersteuning van gebiedspartijen die projecten trekken. (Provincie)	
c) Kanoroutes uitvoeringsgereed gemaakt.	c) Kanoroutes Vechtstreek (oplevering juli 2009).	c) Nota Ruimtemiddelen gekoppeld aan het tracé besluit A6/A9 (gepland 2010). In 2008 heeft de Provincie tot voorfinanciering besloten van € 50 miljoen van de € 83 miljoen rijksfinanciering.	3) Onvoldoende duidelijkheid over 40% financiering 'water vraagstukken' vanuit ILG.	3) Duidelijkheid verkrijgen bij LNV of ILG middelen mogen worden ingezet. Gesprek met Hoogheemraadschap over voortgang. (Bestuurlijke kerngroep)	
d) Stadgezicht Naardermeer uitvoeringsgereed gemaakt.	d) Afronding inrichting stadsgedicht Naardermeer.		4) Door kostenbesparing vervalt mogelijk één van de twee ontsnipperingspunten A1/A6.	4) Noodzaak tot aanleg van de beide ontsnipperingspunten in de gesprekken met Ministerie van Verkeer & Waterstaat mee blijven nemen. (Provincie)	
e) Fietsbrug bij Muiden ARK aanbesteed.	e) Herinrichting bezoekerscentrum 's-Gravenland.				
f) Start kavelruil en instellen grondbank.	f) Kavelruil en grondbank.				
g) Start verkenning rood voor groen.	g) Vernieuwend ondernemerschap landbouw. h) Inrichting en verwerving 85 ha EHS. i) Verdrogingsmaatregelen en waterkwaliteitsberging in Noordelijke Vechtplassen. j) Ontwikkeling kwelvegetatie en moeraszone Naardermeer. k) Inrichten nieuwe natuur in de Oostelijke Vechtplassen.				

Projecten in uitvoering					
Horstermeerpolder					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
Vaststellen inrichtingsplan door Gebiedscommissie en begin 2009 door GS van de provincie Noord-Holland.	a) Vaststellen inrichtingsplan door Provinciale Staten. b) Dijken, dammen en sloten etc. inrichten. c) (Ruil)gronden verwerven. d) Inrichten natuur(in ha). e) Recreatieve voorzieningen aanleggen.	a) Proceskosten 2008 zijn voor 75% gedekt uit FES-gelden. b) De overige 25% komen mogelijk ten laste van het Waterschap.	1) Voortgang grondverwerving is onvoldoende door stijgende grondprijzen. 2) Weerstand bij bewoners, agrariërs en ondernemers tegen het plan. 3) Financiering van de uitvoeringskosten is nog niet zeker.	1) Volledige schadeloosstelling verstrekken en te zijner tijd ontegenen. Besluit hierover zal door GS moeten worden genomen. Voor de financiering zal, indien nodig, overleg met het Rijk plaatsvinden. (Provincie) 2) Om in te spelen op de gevoelens die in het gebied leven worden inloop- en voorlichtingsavonden georganiseerd. (Provincie) 3) Overleg voeren met waterschap over bijdrage aan de waterbergingsopgave in het gebied. (Provincie en waterschap)	Voor de Horstermeerpolder is het (concept)inrichtingsplan in september 2008 aan de bewoners en ondernemers uit de polder gepresenteerd. Het plan is op 23 maart 2009 in Provinciale Staten vastgesteld. Omdat planontwikkeling en uitvoering deels parallel lopen worden er inmiddels gronden in de polder aangekocht. GS heeft besluiten genomen waardoor zowel natuur, landbouw als landschap in de Vechtstreek er op vooruit kan gaan. Eén van de instrumenten die wordt ingezet is kavelruil. Het vernieuwend is dat gronden worden ingezet voor de landbouw die voorheen niet als zodanig ingezet mochten worden.

PROJECTEN IN UITVOERING					
Groene Ruggengraat Noord-Holland					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Tracé Noord-Hollandse deel van de Groene Ruggengraat is bepaald.</p> <p>b) Start begrenzing in gebiedsplan.</p> <p>c) Financiering natuurverbinding Naardermeer - Ankeveen is rond.</p>	<p>a) Bestuurlijke conferentie in Kamerik.</p> <p>b) Gebiedscommissie stemt in met gebiedsplan.</p> <p>c) Gebiedsplan wordt uitgewerkt in natuurgebiedsplan.</p> <p>d) Met de natuurverbinding Ankeveen - Naardermeer wordt (na aanpassen bestemmingsplannen en verkrijgen vergunningen) gestart met de uitvoering.</p>	<p>a) Financiering voor aankoop en inrichting is rond.</p> <p>b) Financiering voor ontsnippering én eco-aqueduct is nog niet rond (totaaltekort € 30 miljoen). Door werk met werk te maken kunnen beide door ontsnipperingspunten worden gefinancierd uit de beschikbare 33 miljoen (Noordvleugelbrief) Hierover overleg met ministerie V&W.</p>	<p>1) Financiering voor ontsnipperingspunten nog niet rond. (kostenverdeling Rijk - Provincie).</p> <p>2) Onvoldoende draagvlak bij gebiedspartijen en LNV voor de gewenst mate van robuustheid van de verbindingzone.</p> <p>3) Verwerving van gronden is onvoldoende mogelijk door: a) gestegen grondprijzen. b) Bereidheid om mee te werken is laag.</p>	<p>1) Groene Ruggengraat breed wordt in RU-verband overleg gevoerd over het verkrijgen van versnellingsgelden voor ontsnippering. (Provincies en Rijk)</p> <p>2) Overleg met gebiedspartijen en LNV. (Provincie en Rijk)</p> <p>3a) Bij midterm review afspraken met het Rijk maken over volledige schadeloosstelling. (Provincie en Rijk)</p> <p>3b) Alternatieven bieden voor onttrokken landbouwgronden. (Provincie)</p>	<p>Het tracé van het Noord-Hollandse deel van de Groene Ruggengraat is bepaald en dat schept duidelijkheid. Daardoor kon in het vierde kwartaal 2008 worden gestart met het opstellen van het gebiedsplan. In 2008 is ook mogelijke financiering van de natuurverbinding Naardermeer - Ankeveen gevonden. Door de tracékeuze is er een extra ontsnipperingspunt bijgekomen met de A1. In 2009 zal de begrenzing op perceel niveau plaatsvinden en zal er gestart worden met de opstelling van een natuurgebiedsplan. Nadat de benodigde vergunningen/bestemmingsplannen zijn aangevraagd en gewijzigd zal de ontsnippering van het tracé Naardermeer - Ankeveen worden aanbesteed. Vooruitlopend op begrenzing zal in 2009 de grondverwerving op basis van vrijwilligheid worden gestart.</p>

PROJECTEN IN UITVOERING					
Groene Ruggengraat Utrecht					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Convenant voor deelgebied Groot Wilnis - Vinkeveen opgesteld.</p> <p>b) Tracékeuze voor Utrecht Midden vastgesteld.</p> <p>c) Ontsnipperingspunten zijn geïnventariseerd.</p> <p>d) (Grond)aankoop strategieplan vastgesteld.</p>	<p>a) Bestuurlijke conferentie in Kamerik.</p> <p>b) Ondertekening convenant deelgebied Groot Wilnis - Vinkeveen.</p> <p>c) Begrenzingsplan en natuurgebiedsplan Utrecht Midden vaststellen.</p> <p>d) Grondverwervingsplannen opstellen en grond verwerven op vrijwillige basis.</p> <p>e) Afspraken maken met RWS voor ontsnipperingspunten rond het Amsterdam-Rijnkanaal.</p> <p>f) Afspraken met het Rijk maken over financiering overige provinciale en lokale ontsnippering.</p>	<p>a) Financiën voor verwerving, inrichting en ontsnippering Rijksinfra is rond.</p> <p>b) Voor provinciale en lokale ontsnippering is financiering nog niet rond.</p>	<p>1) Onvoldoende grondverwerving door stijgende grondprijzen.</p> <p>2) Onvoldoende financiering voor provinciale en lokale ontsnipperingsmaatregelen.</p> <p>3) Vertraagde begrenzing als gevolg van onvoldoende draagvlak.</p>	<p>1) Overleg met Rijk over volledige schadeloosstelling. Aanwijzing prioritair gebieden. Voor Groot Wilnis - Vinkeveen mogelijk tijdelijk beëindigingsregeling. (Provincie en Rijk).</p> <p>2) Groene Ruggengraat breed wordt in RU-verband overleg gevoerd over het verkrijgen van versnellingsgelden voor ontsnippering. (Provincies en Rijk).</p> <p>3) Pilot 'Andere aanpak' door samen met gebied tracé te bepalen en zorgvuldige communicatie. (Provincie).</p>	<p>Het project ligt op schema zoals afgesproken in Randstad Urgent. Nadere afspraken met het Rijk zijn gemaakt over invulling van ecologische doelen, over nieuwe arrangementen voor realisatie en aanpak van de ontsnipperingspunten zullen draagvlak en uitvoering bevorderen. Voor het deelgebied Groot Wilnis - Vinkeveen is begonnen met het opstellen van een convenant welke als basis gaat dienen voor uitwerking in een natuurbeheerplan. In 2008 is een strategisch grondplan vastgesteld. In 2008 zijn nog geen gronden verworven. Vooruitlopend op begrenzing zal in 2009 de grondverwerving op basis van vrijwilligheid worden gestart.</p>

PROJECTEN IN UITVOERING					
Groene Ruggengraat Zuid-Holland (exclusief Krimpenerwaard)					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Ecologische opgaven voor Gouwe - Wiericke besproken met gebiedscommissie.</p> <p>b) Voor ontsnippering is voorlopige oplossing gevonden door de ontsnippering samen met verbreding A12 (tussen Gouda - Woerden) te realiseren.</p>	<p>a) Bestuurlijke conferentie in Kamerik.</p> <p>b) Ecologische opgaven voor Alblasserwaard bespreken met gebiedscommissie.</p> <p>c) Tracékeuze Gouwe - Wiericke bespreken met gebiedscommissie.</p> <p>d) Tracé keuze Gouwe - Wiericke vastleggen in Provinciale Structuurvisie.</p> <p>e) Provinciale Structuurvisie vaststellen voor begrenzing en grondverwerving.</p> <p>f) Uitwerken en vaststellen regeling Agrarisch Natuurbeheer+.</p> <p>g) Ontsnippering knelpunten: - Besluitvorming en start werkzaamheden voor ontsnippering A12. - Opstellen en vaststellen programmering voor de provinciale knelpunten.</p>	<p>1) In de ILG-programmering is voor de Groene Ruggengraat (ZH) géén geld gereserveerd voor aankoop van gronden met uitzondering van de Krimpenerwaard.</p> <p>2) Voor één ontsnippering van de A12 is financiering beschikbaar. De financiering voor de overige ontsnipperingspunten is nog niet rond.</p> <p>3) Voor de inrichting van de Groene Ruggengraat in Gouwe - Wiericke is financiering beschikbaar.</p>	<p>1) Provincie heeft in deze ILG-periode (behalve voor de Groene Ruggengraat in de Krimpenerwaard) géén financiën gereserveerd voor de Groene Ruggengraat in Zuid-Holland.</p> <p>2) Onvoldoende ontsnipperingsmiddelen op korte termijn beschikbaar bij het Rijk</p> <p>3) Er is onvoldoende draagvlak voor de Groene Ruggengraat, wat de begrenzing bemoeilijkt.</p>	<p>1) Bij midterm review zal worden ingezet op het naar voren halen van ILG-gelden uit de 2^e periode. (Provincie en Rijk).</p> <p>2) Houden van bestuurlijke conferentie en overleg met gemeenten om draagvlak en commitment te verkrijgen. (Provincie, waterschappen en Rijk)</p> <p>3a) Zorgdragen voor wervende beelden in Gouwe - Wiericke. (Provincie).</p> <p>3b) Communicatie naar Alblasserwaard. (Provincie).</p> <p>3c) Oplossing knelpunten rijksinfrastructuur verkrijgen. (Rijk en Provincie).</p>	<p>In 2008 is zowel in Gouwe - Wiericke als in de Alblasserwaard spake geweest van een status quo in afwachting van het beschikbaar komen van in RU-verband op te stellen ecologische criteria Groene Ruggengraat als praktische uitwerking van het handboek Robuuste Verbindingen. Deze wordt in 2009 vastgesteld. Deze tracé keuze zal worden vastgelegd in een Provinciale Structuurvisie. Voor Gouwe - Wiericke is deze al besproken met gebiedscommissie. Voor Alblasserwaard zal dit in 2009 gebeuren. Voor de ontsnippering A12 is er een oplossing gevonden door deze samen met de verbreding van de A12 (tussen Gouda en Woerden) te realiseren.</p>

PROJECTEN IN UITVOERING					
Schelluinen-West					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Vrijstelling op bestemmingsplan (art. 19 procedure).</p> <p>b) Een procedure bij de Raad van State heeft niet geleid tot belangrijke wijzigingen op het bestemmingsplan. Hierdoor kan nu met de verplaatsing van bedrijven en exploitatie van het transportcentrum worden begonnen.</p> <p>c) Gestart met bouwrijp maken kavels op Schelluinen-West.</p> <p>d) Kwalitatieve herontwikkeling vertreklocaties (ca 15 ha).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitgeplaatste en herontwikkelde bedrijventerreinen in de kernen (ca 5 ha). - Ontwikkelde landschappelijke waarden op vertreklocaties (ca 10 ha). <p>e) In beheer nemen van de parkeerplaats Gelkenes.</p>	<p>a) 22 ha kavels bouwrijp maken.</p> <p>b) Start uitgifte grond/kavels Schelluinen-West (netto 2 ha).</p> <p>c) Start nieuwbouw eerste transportbedrijf in Schelluinen-West.</p> <p>d) Openstelling parkeerplaats Graafstroom.</p> <p>e) Openstelling parkeerplaats Gorinchem.</p>	<p>De middelen voor het transportcentrum worden groten-deels door de gemeenten en private partijen opgebracht. Een deel van de rijksfinanciering (€ 1 miljoen per jaar) is nog onzeker.</p>	<p>1) Vertraging door langdurige procedures bij lokale overheden om subsidies te verlenen voor dit project.</p> <p>2) Door wijziging planologische bestemming vertreklocaties van transportbestemming kan vertraging bij herontwikkeling naar woon- of groen bestemming ontstaan.</p> <p>3) Ontbreken van handhaving op aanwezige onrechtmatige bedrijfsuitbreidingen, waardoor noodzaak tot verplaatsing wegvalt.</p> <p>4) Effecten van economische ontwikkelingen in de transportsector.</p>	<p>1) Communicatie met provincie over doelstellingen project en organisatievorm ROM-S (duidelijkheid verstrekken over rol betrokken publieke partijen). (Ontwikkelingsmaatschappij).</p> <p>2) Communicatie met provincie en gemeente over doelstellingen project en organisatievorm ROM-S (duidelijkheid verstrekken over betrokken publieke partijen). (Ontwikkelingsmaatschappij).</p> <p>3) Communicatie met provincie en gemeente over doelstellingen project en organisatievorm ROM-S (duidelijkheid verstrekken over betrokken publieke partijen). (Ontwikkelingsmaatschappij).</p> <p>4) Temporiseren en faseren van plannen. Communicatie met betrokken partijen. (Ontwikkelingsmaatschappij).</p>	<p>Op verzoek van de gemeenten in de regio heeft de provincie Zuid-Holland de locatie Schelluinen-West opgenomen in het streekplan voor de vestiging van regionaal gebonden transportbedrijven. Het streekplan geeft aan dat in ruil voor het nieuwe bedrijventerrein een kwaliteitswinst op de achterblijvende locaties van de betreffende bedrijven moet worden geboekt. In april 2008 is het bestemmingsplan goedgekeurd. De procedure bij de Raad van State heeft niet geleid tot belangrijke wijzigingen van dit plan. Dit betekent dat nu met de verplaatsing van bedrijven en exploitatie van het transportcentrum Schelluinen-West kan worden begonnen. Dit is een belangrijke mijlpaal. Eind 2008 is het eerste contract getekend voor verkoop en bedrijfsverplaatsing naar het transportcentrum. De gronden op Schelluinen-West zijn bouwrijp gemaakt. In 2008 is het vrachtwagenparkeerterrein Gelkenes in beheer genomen. In 2009 zullen de 2 ha bouwrijp gemaakte gronden op Schelluinen-West uitgegeven worden. Na de benodigde procedures zullen de parkeerplaatsen in de gemeente Graafstroom en Gorinchem eind 2009 worden ingericht. Tot de realisatie van parkeerplaats Graafstroom is er een tijdelijke parkeervoorziening getroffen in Streefkerk.</p>

PROJECTEN IN UITVOERING					
Recreatief Routenetwerk (RRN)					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Inventarisatie en analyse route-netwerken en gevonden gegevens verwerkt in GIS bestanden.</p> <p>b) RRN projecten gedefinieerd en per project is gezocht naar een initiatiefnemer en bevoegd gezag.</p> <p>c) Inventarisatieresultaten in workshop aan betrokkenen teruggekoppeld.</p> <p>d) Uitvoeringsagenda 2009 - 2013 opgesteld en in 2009 door de Stuurgroep Groene Hart vastgesteld.</p> <p>e) Projectplannen opgesteld.</p> <p>f) Communicatieplan opgesteld.</p> <p>g) Realisatie van 8 (geraamd 5) quick win projecten.</p>	<p>a) Bijsturen en actualiseren van de uitvoeringsagenda RRN 2009 - 2013.</p> <p>b) Aanjagen projecten van uitvoeringsagenda RRN 2009 - 2013.</p> <p>c) Organiseren van activiteiten gericht op kennisdeling.</p> <p>d) Organiseren van 6 - 8 'versnellingskamersessies'.</p> <p>e) Organiseren van communicatie-momenten RRN.</p> <p>f) Overdragen aanjaagfunctie aan provincies.</p>	<p>a) Financiering proceskosten voor 2009 geregeld.</p> <p>b) Voor de financiering voor de uitvoeringsagenda RRN 2009 - 2013 zijn onvoldoende middelen in de ILG programmering gereserveerd.</p> <p>c) Van de 121 projecten zijn inmiddels 8 projecten gerealiseerd. 113 projecten zijn nog uit te voeren, waarvan voor 56 projecten een kostenraming is opgesteld van in totaal € 109 miljoen, waarvan nog € 19 miljoen ongedekt is.</p> <p>d) Alleen projecten waarvan de financiering bekend is zullen uiteindelijk in uitvoering worden genomen.</p>	<p>1) Financiële dekking uit ILG voor programma uitvoering is niet of onvoldoende gereserveerd in de ILG programmering.</p> <p>2) Samenhang tussen vele lokale initiatieven niet altijd zichtbaar.</p> <p>3) Initiatiefnemers nemen geen initiatief of stranden door capaciteitsgebrek en/of andere belangen.</p>	<p>1) Bij midterm review bespreken met het Rijk. (Provincies en Rijk)</p> <p>2) 'Versnellingskamersessies' houden met alle betrokkenen. (Programmabureau Groene Hart)</p> <p>3) Capaciteit aanbieden en druk uitoefenen door Projectbureau Groene Hart en/of provincies. (Programmabureau Groene Hart)</p>	<p>Het project is vooruitstrevend opgepakt door de onduidelijkheden en knelpunten in provinciale recreatieve routeverbindingen in beeld te brengen. Daarna zijn in de 2^e helft van 2008 projecten gedefinieerd en is per project gezocht naar een initiatiefnemer en bevoegd gezag. Eind 2008 is voor alle RRN projecten een gedragen 'uitvoeringsagenda RRN 2009 - 2013' opgesteld en zijn de projecten geprogrammeerd in de uitvoeringsagenda voor 2009. Voor quick win projecten zijn 'versnellingskamersessies' gehouden onder leiding van het programmabureau met als doel de initiatiefnemers te helpen bij het subsidie- of projectfinancieringsproces. Deze 'versnellingskamersessies' zullen ook in 2009 worden voortgezet.</p>

PROJECTEN IN UITVOERING					
Merk en Marketing					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Beeldmerk & Motto: eigenaar stelt beeldmerk ter beschikking.</p> <p>b) Plan van aanpak opgesteld en opstellen marketingplan gestart.</p> <p>c) Financiering voor 2009-2011 toegezegd.</p> <p>d) Gestart met juridisch onderzoek naar organisatievorm.</p>	<p>a) Juridisch vastleggen gebruik beeldmerk.</p> <p>b) Presentatie en uitvoeren marketingplan.</p> <p>c) Oprichten beheerstichting met provincie bestuur.</p> <p>d) Online brengen van de web-site Groene Hart.</p>	<p>a) Voor 2008 en 2009 voldoende dekking (proceskosten).</p> <p>b) Voor 2009-2011 financiële dekking toegezegd.</p> <p>c) Onderzocht wordt hoe de financiële dekking na 2011 kan worden verkregen van derden door toetreding in een Stichting.</p>	<p>1) Onvoldoende aanbod voor de website om campagne te starten.</p> <p>2) Onvoldoende financiële bijdrage vanuit participanten om de campagne uit te bouwen en voort te zetten.</p>	<p>1) Actieve benadering van actoren en afspraken maken met Groene Hart partijen (Groene Hart Kloppend hart en Groene Hart bureau voor toerisme) om hun aanbod in te brengen. (Programmabureau Groene Hart).</p> <p>2) Actieve benadering participanten met partners (Groene Hart Kloppend hart en Groene Hart bureau voor toerisme). (Programmabureau Groene Hart).</p>	<p>Plan van aanpak door Stuurgroep Groene Hart goedgekeurd en positief ontvangen. Vooral de keuze om de campagne in eerste instantie te richten op de Randstad en bestaande partijen in Groene Hart. Vervolgens is door de drie provincies een basisfinanciering voor de periode 2009-2011 toegezegd. Na bureauselectie is gestart met concertisering van het marketingplan. Op 26 maart 2009 is het marketingplan gepresenteerd tijdens het symposium "Het Groene Hart leeft". Op die datum is ook de start gemaakt met de wervingscampagne voor stakeholders. Op 1 juli 2009 start de publiekscampagne.</p>

PROJECTEN DIE DICHT TEGEN DE UITVOERING AAN ZITTEN					
Oude Rijnzone					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Samenwerkingsovereenkomst ondertekend en vastgesteld.</p> <p>b) Integrale businesscase opgesteld.</p> <p>c) Bedrijfsterrein in cluster Alphen a/d Rijn - Rijnwoude aangekocht.</p> <p>d) Herontwikkeling oude fabriekscomplex.</p> <p>e) Voor de cluster Bodegraven Broekvelden is een masterplan opgesteld en getekend en zijn infrastructurele werkzaamheden gestart.</p>	<p>a) Opstellen en vaststellen van - financieringsstrategie; - bedrijventerrein-strategie.</p> <p>b) Opstellen van 8 clusteruitvoeringscontracten.</p> <p>c) Integraal Inrichtingsplan vaststellen.</p> <p>d) Besluit toekenning Nota Ruimtemiddelen.</p> <p>e) Start aanpak routes.</p>	<p>a) Proceskosten zijn nog niet volledig gedekt.</p> <p>b) De dekking van de kosten voor bedrijventerreinen moet uit Randstad Urgent middelen (FES) komen.</p> <p>c) Huizenbouw financiert zichzelf.</p> <p>d) Voor de financiering van recreatieve routes en groen zijn provincie en gemeenten verantwoordelijk.</p> <p>e) Financieringsstrategie zal oplossing moeten bieden voor financieringstekort businesscase.</p>	<p>1) Financiering niet rond.</p> <p>2) Gemeenteraadsverkiezingen in 2010. Mogelijke vertraging door besluitvorming over clustercontracten als gemeenteraden (pas) in het 4^e kwartaal contracten krijgen voorgelegd die mogelijk controversiële onderwerpen bevatten.</p> <p>3) Onvoldoende ondersteuning projectleider.</p>	<p>1) Opstellen financieringsstrategie, bedrijventerreinstrategie en clusteruitvoeringscontracten. Sturing via Rijks- en provinciale middelen. (Provincie)</p> <p>2) Clusteruitvoeringscontracten in het 3^e kwartaal aan de raden voorleggen en/of intensief communicatie en voorbereidingstraject. (Provincie)</p> <p>3) Uitbreiding projectorganisatie met 2 formatieplaatsen. (Provincie)</p>	<p>In 2008 is de samenwerkingsovereenkomst vastgesteld. Ondertekening heeft op 27 oktober 2008 plaatsgevonden tijdens Randstad Urgent conferentie. Tevens is een businesscase opgesteld voor de Oude Rijnzone. Hiermee is globaal inzicht verkeren in de kosten/baten en mogelijke dekkingsbronnen. In augustus is de MKBA aangeboden ter beoordeling. In oktober 2008 is er door het Rijk € 12,5 miljoen beschikbaar gesteld voor integrale ontwikkeling van de Oude Rijnzone. Dit zal o.a. worden gebruikt voor de realisatie van de Maximabrug. Daarnaast hebben er diverse uitvoeringsactiviteiten plaatsgevonden, waaronder aankoop bedrijventerrein en oude fabriekscomplex voor herontwikkeling. Voor clusterplan Alphen Oost hebben grondaankopen plaatsgevonden. Voor Cluster Bodegraven Broekvelden is een masterplan vastgesteld en zijn infrastructurele werkzaamheden gestart. In 2009 zullen de belangrijkste mijlpaal zijn het vaststellen van 8 uitvoeringscontracten (incl. integrale strategie ten aanzien van financiering en bedrijventerrein). Belangrijkste risico daarbij is bij vertraging deze besluitvorming over de gemeenteraadsverkiezingen heen getild worden.</p>

PROJECTEN IN VOORBEREIDING					
Groot-Mijdrecht Noord					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
<p>a) Onderzoeksrapport Commissie Remkes is opgeleverd.</p> <p>b) GS heeft de aanbeveling van de commissie Remkes, om nader onderzoek te doen voorafgaand aan besluitvoering, overgenomen.</p> <p>c) PS heeft besloten om nieuwe variant op te stellen uit een combinatie van de strategieën.</p>	<p>a) Opstellen varianten die mogelijk voldoen aan randvoorwaarden PS.</p> <p>b) GS vragen in te stemmen met het verder onderzoeken van een combinatie van plan De Venen aangevuld met technische ingrepen.</p> <p>c) PS vragen in te stemmen met: 1. Besluit van GS en 2. de aanvraag Nota Ruimtemiddelen stop te zetten.</p>	<p>a) Proceskosten tot besluitvorming 2009 voldoende.</p>	<p>Financierbaarheid van de technische maatregelen om verzilting tegen te gaan aanvullend op het herijk plan De Venen.</p>	<p>- Onderzoeken van effectieve, financieel haalbare maatregelen.</p> <p>- Aanhaken bij het bredere vraagstuk van de zoetwatervoorziening van West-Nederland, waarvoor het Rijk de komende jaren een lange termijnvisie ontwikkeld. (Provincie, gemeente, waterschappen en Rijk)</p>	<p>Het aanvullende onderzoek naar aanleiding van advies Commissie Remkes is in augustus afgerond. december 2008 heeft PS besloten dat, omdat in principe geen enkele van de zes omschreven strategieën tegelijk voldoet aan beide voorwaarden (problemen in voldoende mate opgelost en financierbaar), er een variant moet worden opgesteld die bestaat uit een combinatie van strategieën. In 2009 is met behulp van enkele adviesbureaus en onderzoeksinstituten zijn voor Groot Mijdrecht Noord drie combinatievarianten opgesteld die mogelijk zouden kunnen voldoen aan de gestelde randvoorwaarden van PS. Uit de inhoudelijke beoordeling blijkt dat een combinatievariant die volledig voldoet aan alle door PS gestelde randvoorwaarden, niet te realiseren is. GS wordt in juli 2009 gevraagd in te stemmen met het verder onderzoeken van een combinatie van Plan De Venen aangevuld met technische ingrepen als enige overgebleven denkrichting voor de toekomstige inrichting van Groot Mijdrecht Noord. Tevens wordt GS gevraagd om het traject met het rijk wat betreft de aanvraag voor de Nota Ruimtemiddelen stop te zetten en het RU-contract af te ronden.</p>

OVERIGE PROJECTEN					
Voorloper					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
a) Voorloper is opgesteld en door Gedeputeerde Staten van de drie provincies vastgesteld.	a) Vaststellen Voorloper in Provinciale Staten of Statencommissie. b) Aanbieden Voorloper tijdens symposium aan minister Cramer. c) Oprichten kerngroep. d) Opstellen en uitvoeren plan van aanpak Doorloper met daarin: - Implementatie in Provinciale Structuurvisies. - Ontwikkelen gezamenlijke instrumentarium. - Implementatie bodem- en waterbeleid. - Saneringsbeleid van verrommeling. - Kwalitatieve sturing op Wonen/ Werken. - Anticiperen op nieuw beleid.	De uitvoeringskosten 2009 zijn voldoende rond.	Provinciale Staten stellen een Provinciale Structuurvisie vast die niet strookt met de uitgangspunten in de Voorloper of borgen (juridisch) hun beeldkwaliteitsplannen niet (voldoende).	Monitoring, begeleiding en advisering. (Kerngroep en stuurgroep Groene Hart)	In de Voorloper hebben de provincies het gemeenschappelijk ruimtelijk beleid voor het Groene Hart vastgelegd. Het is daarmee een belangrijke gezamenlijke bouwsteen voor de Provinciale Structuurvisies (PSV's) die de provincies (gaan) opstellen. De concept Voorloper is in juni 2008 voor inspraak vrijgegeven waarna de reacties zijn verwerkt. December 2008 heeft het Rijk ingestemd met de inhoud van de Voorloper. Direct daaropvolgend is de Voorloper door de drie Gedeputeerde Staten vastgesteld. De vaststelling in de Provinciale Staten heeft in februari 2009 plaatsgevonden. In 2009 wordt de Voorloper verder handen en voeten gegeven door de gestarte kerngroep.

OVERIGE PROJECTEN					
Kwaliteitsatlas					
Gerealiseerde mijlpalen 2008	Geplande mijlpalen 2009	Financiën	Risico's	Maatregelen en -houder	Conclusie
a) Opstellen en vaststellen plan van aanpak uitvoeringsfase 1. b) Uitvoeren plan van aanpak fase 1. c) Start ontwikkeling interactieve website.	a) Ontwikkelen website. b) Ontwikkelen gebiedsprofielen. c) Verzamelen en in beeld brengen inspirerende projecten. d) Uitvoeren gemeentelijke pilots. e) Symposium lancering kwaliteitsatlas. f) Opstellen en vaststellen plan van aanpak uitvoeringsfase 2. g) Uitvoeren plan van aanpak fase 2. f) Doorontwikkelen kwaliteitsatlas. g) Organiseren van een kwaliteitsteam. h) Organiseren van ateliers. i) Beheer, onderhoud en actualisatie website.	De uitvoeringskosten 2009 zijn voldoende rond.	1) Te weinig draagvlak bij gemeenten wanneer gebruik van Kwaliteitsatlas verplicht wordt gesteld. 2) Te weinig deelname in kwaliteitsteam met senior kennisniveau.	1a) Brede discussie over noodzaak van borging op een andere wijze dan Kwaliteitsatlas verplicht stellen. 1b) Investeren in samenwerking met Woerdens Beraad door koppeling Kwaliteitsatlas aan 'bestemmingsplannen met Groene Hart kwaliteit'. 1c) Investeren in de inspirerende meerwaarde samen met gemeenten. (Programmabureau Groene Hart) . 2) Ronde langs deelnemende organisaties om urgentiebesef te vestigen. (Programmabureau Groene Hart) .	Op 26 maart 2009 is de Kwaliteitsatlas gelanceerd door Minister Cramer. Vanaf deze datum is de Kwaliteitsatlas voor iedereen toegankelijk. De ontwikkeling en vulling van de atlas is op deze datum nog niet afgerond. Bij de lancering ligt er alleen de basis van de Kwaliteitsatlas. De rest van 2009 wordt gebruikt om de atlas daadwerkelijk richtinggevend te maken, door verfijning en verdere uitwerking van de 13 gebiedsprofielen en door meer inspirerende projecten toe te voegen. Daarnaast zal de doorontwikkeling en het gebruik van de Kwaliteitsatlas geborgd worden door het organiseren van een kwaliteitsteam en ateliers waarin onderwerpen worden uitgewerkt tot concrete werkafspraken en inrichtingsprincipes met bijbehorende voorbeelden.

Colofon

Vormgeving:

Mijs Cartografie en Vormgeving

Nadere informatie:

Programmabureau Groene Hart
p/a Provinciehuis Utrecht
Pythagoraslaan 101, Utrecht
Postbus 80300, 3508 TH, Utrecht
Telefoon 030-2582431 fax 030-2582130
www.groene-hart.nl

Utrecht, juni 2009